

FIȘA DISCIPLINEI***Etică și comunicare medicală***

Anul universitar 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI
1.2. Facultatea	ISTORIE SI FILOSOFIE
1.3. Departamentul	DEPARTAMENTUL DE FILOSOFIE
1.4. Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5. Ciclu de studii	MASTERAT
1.6. Programul de studii / Calificarea	FILOSOFIE, CULTURĂ, COMUNICARE / MASTER IN FILOSOFIE
1.7. Forma de învățământ	ZI

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Etică și comunicare medicală				Codul disciplinei	HMR2205
2.2. Titularul activităților de curs			Alina Noveanu					
2.3. Titularul activităților de seminar			Alina Noveanu					
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Opțional	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					5
Examinări					4
Alte activități					10
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				119	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	nu e cazul
4.2. de competențe	Este recomandată o bună cunoaștere a cel puțin unei limbi de circulație internațională

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Activitatea la seminar este obligatorie. Se va consulta reader-ul online (MS Teams)

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	CP1. Capacități cognitive specifice, precum evaluarea critică a rezultatelor unor noi cercetări filosofice, formularea de alternative interpretative și demonstrarea relevanței acestora;
CP4	CP4. Formarea unei raportări conștiente și responsabile - în context profesional și în viața cotidiană - la diferențele culturale; valorizarea pluralismului cultural, religios, politic, specific democrației;
CP5	CP5. Abilitatea de a comunica în scris și oral în propria limbă și cel puțin într-o limbă străină, utilizând corect terminologia și demersurile specifice filosofiei.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	CT2. Capacitatea de a compara cunoștințele noi cu cele tradiționale și de a stabili relații între acestea, în vederea sesizării noilor direcții de dezvoltare a profesiei;
CT3	CT3. Capacitatea de a conduce grupuri de lucru și de a comunica în contexte culturale dintre cele mai diverse.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP1	1. CP1. Studentul/absolventul demonstrează cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul Filosofie, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale. <i>CP1. The student/graduate demonstrate highly specialized knowledge, some of it at the forefront of the level of knowledge in the field of Philosophy, as the basis for original thinking and/or research.</i>	CP1. Studentul/absolventul deține și aplică aptitudini de specialitate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare în domeniul Filosofie. <i>CP1. The student/graduate possesses and apply specialized skills for solving research problems in the field of Philosophy.</i>
CP4	2. CP4. Studentul/absolventul demonstrează cunoașterea avansată a problemelor actuale din filosofie, cultură și comunicarea interumană și interculturală, abordate din diverse perspective filosofice. <i>CP4. The student/graduate demonstrates advanced knowledge of current problems in philosophy, culture and interpersonal and intercultural communication, approached from various philosophical perspectives.</i>	2. CP4. Studentul/absolventul poate identifica, analiza și soluționa probleme interumane și interculturale cu un nivel ridicat de complexitate, pentru a realiza medierea interumană și interculturală. <i>CP4. The student/graduate can identify, analyse and solve interpersonal and intercultural problems with a high level of complexity, in order to achieve interpersonal and intercultural mediation</i>
CP5	CP5. Studentul/absolventul demonstrează cunoașterea avansată a unor aspecte specifice din istoria filosofiei. <i>CP5. The student/graduate demonstrates advanced knowledge of specific aspects of the history of philosophy.</i>	3. CP5. Studentul/absolventul poate concepe și conduce procese de cercetare specifice, precum proiectarea, realizarea și prezentarea unei lucrări de cercetare (disertație) despre o problemă semnificativă, pentru a dezvolta cunoașterea filosofică și pentru o aplica în mod creativ în domeniul social și cultural. <i>CP5. The student/graduate can conceive and conduct specific research processes, such as designing, conducting and presenting a research paper (dissertation) on a significant issue, to develop philosophical knowledge and to apply it creatively in the social and cultural field.</i>
CT2	<i>CT2. The ability to provide a comparative and inter-relational approach of the new and traditional knowledge in order to observe the emerging trends in the professional development;</i>	<i>CT2. The ability to provide a comparative and inter-relational approach of the new and traditional knowledge in order to observe the emerging trends in the professional development;</i>
CT3	<i>CT3. The ability to manage work groups and communicate within various cultural contexts.</i>	<i>CT3. The ability to manage work groups and communicate within various cultural contexts.</i>

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
Familiarizarea cu problemele fundamentale ale eticii medicale (relația medic-pacient, consimțământul informat, cercetarea asupra omului, etica în psihiatrie și psihoterapie).
Cunoașterea unor probleme și texte de referință (World Medical Association, Declarația de la Geneva, Declarația de la Helsinki etc.)
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studenta/ul cunoaște problemele specifice disciplinei conform materiei studiate la curs și la seminar (Tipurile de baza ale argumentarii etice, etica deontologica, modelul consecventalist etc.)
2. În contextul însușirii limbajului specific, se va forma competența de a dialoga și de a dezbate problemele concrete ridicate de practica și implicațiile etice ale cercetării medicale.
3. Aprofundarea metodelor fenomenologice și descrierea variatelor raporturi ale individului cu comunitatea, a aspectelor legate de normativitate și normare; efectele pe plan bio-psiho-social ale normării.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs introductiv. Probleme fundamentale ale eticii	prelegere, expunere, referate individuale și în echipă	Metodele se vor folosi alternativ și în mod adecvat în funcție de tematica abordată
Jurământul lui Hipocrate		
Declarația de la Geneva (World Medical Association)		
Aspecte ale relației medic-pacient.		
Convenția Europeană pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față de aplicațiile biologiei și medicinei		
Cercetarea omului. Declarația de la Helsinki		
Etica în psihiatrie și psihoterapie. Probleme generale		
Pretenții de raționalitate și atitudine moralizatoare în contextul maladiilor psihice. Michel Foucault și abordarea filosofică a »Istoriei nebuniei«		
Spitalizare, normare (2) Michel Foucault, »Puterea psihiatrică«		
Conceptul de moarte clinică, criterii		
Problema eutanasiei, studiu de caz		
Transplantul, probleme etice, reglementări		
Genetica, medicina reproductivă, aspecte etice		
Comunicare medicală, adevăr și informare		
Bibliografie		

Urban Wiesing, *Ethik in der Medizin*, ein Studienbuch, Stuttgart 2008

Moritz Schlick, *Fragen der Ethik*, Suhrkamp Verlag 1984

Annemarie Pieper, *Einführung in die Ethik*, A. Francke Verlag Tübingen- Basel UTB, 2003

Peter Singer, *Practical Ethics*, Cambridge University Press, 1987

Bernard Williams, *Ethics and the Limits of Philosophy*, London 1985

Hans Jonas, *Technik, Medizin und Ethik – Praxis des Prinzips Verantwortung*, Frankfurt 1987

Monica Heintz, *Etica muncii la romanii de azi*, Ed. Curtea Veche 2005

Michel Foucault *Puterea psihiatrica*, Idea, 2012

Michel Foucault, *Istoria nebuniei in epoca clasică*, Humanitas, 2005

Bernard Williams, *Ethics and the Limits of Philosophy*, London 1985

Peter Richards, *Ethics and education*, London George Allen & Unwin Ltd. 1969

Roderick Nash, *The rights of nature: a history of environmental ethics*, University of Wisconsin Press, 1989

Max Weber, *Wissenschaft als Beruf*, Stuttgart 1995

Max Weber, *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Humanitas 2003

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	
Fundamentele eticii (Aristotel) Etica deontologică (Kant), etica consecvențialista (Mill)	Lectura pe text, organizarea de dezbateri cu privire la exemplele expuse	
Antic si modern in Corpus Hippocraticum. Discutie		
Ce presupune practica medicinei, statutul si obligatiile exercitarii profesiei medicale.		
Patru aspecte ale relației medic-pacient dupa E.J- L.L Emanuel		
Experimente asupra omului, istoric, aspecte si cadru legislativ(I)		
Experimente asupra omului, istoric aspecte si cadru legislativ(II)		
Abordarea filosofica a psihiatriei: Michel Foucault, studiu al unui fragment («Istoria nebuniei in epoca clasica», 2005)		
Abordare filosofica a psihiatriei Michel Foucault, studiu al unui fragment («Puterea psihiatrica», 2012)		
Declaratia WMA cu privire la problema eutanasiei		
Introducere, Legea transplantului de organe in Romania, aspecte ale unei dezbateri etice;		
Etica practica (Peter Singer). Ce presupune diagnosticul prenatal? Aspecte psihologice, sociale, legislatie.		
Reproducere asistată. Probleme etice ale clonării. (Ludwig Siep, Peter Singer)		
Datoria de a informa. Adevăr și comunare medicală. Aspecte etice ale introducerii		

diagnosticului pe baza testului ADN		
Fundamentele eticii (Aristotel) Etica deontologică (Kant), etica consecventialista (Mill)		
Bibliografie A se consulta MS Teams, <i>reader online</i> , textele : Zahavi, Gallagher (coord.) <i>The phenomenological mind</i> , An introduction to Philosophy of mind and cognitive science, Routledge 2008, p.1-41, R.G. Frey, <i>Rights, Killing and Suffering</i> , Oxford, 1983, p. 1-24, 27-40 Murat Aydede (ed), <i>Pain</i> , MIT Press, p. 1-58 Veatch, Robert M. <i>A Theory of medical Ethics</i> , 1981, Preface p. I si urm. Dyson, Harris (ed.) <i>Experiments on Embryos</i> , Routledge, 1990, p. 1-41, p. 106-119.		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Capacitatea de a sintetiza si de a retine informatii	Colocviu la finalul semestrului	50% din nota finală
9.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a utiliza materialul însușit, argumentare	Prezentare referat Redactarea unei lucrări	50% din nota finală
9.6 Standard minim de performanță			
Participanții la curs trebuie să confirme atât în cadrul colocviului final cât și în scris capacitatea de a dezbate problemele expuse și de a argumenta filosofic. Subiectul lucrării finale obligatorii va fi ales conform tematicii cursului si prezentat in prealabil, in forma unui referat individual			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

	☐	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒

³ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

Data completării:

22.3. 2026

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....